

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

TRIEDIENIS - WEDNESDAY. LAPKRITIS - NOVEMBER 16, 1988

Nr. 224

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„LKB Kronika“, Nr. 78

(Tęsinys)

Numeris skiriamas Lietuvos Katalikų Bažnyčios kardinolui Vincentui Sladkevičiui.

Kardinoliškoji Lietuva

Sugiedoję tautos himną „Lietuva, Tėvynė mūsų“ ir „Lietuva brangi“, tikintieji kardinolą V. Sladkevičių, vyskupus ir kunigus nulydėjo i Kunigų seminariją. Čia ir vėl kardinolą sveikino susirinkę tikintieji. Maždaug dvi valandas Seminarijos kieme skambėjo lietuviškos dainos ir giesmės, buvo meldžiamasi už kunigus kalinius — Alfonsą Svarinską bei Sigitą Tamkevičių.

Po kelionės kiek pailsėjęs ir pasistiprinęs kardinolą tikintieji nulydėjo i Kašiadorių katedrą, kur jo laukė kunigai ir gausi minia tikinčiųjų. 12 val. kardinolas V. Sladkevičius kartu su arkivyskupu L. Poviloniu, vyskupais J. Preikšu, A. Vaičiūmi, R. Krikščiūnu, V. Michelevičium aukėjo Dievui padėkos šv. Mišias. Pasakytame žodyje kardinolas perskaitė Šv. Tėvo Jono Pauliaus II sveikinimą, ragino tikinčiuosius pateisinti jo lūkesčius, visur ir visada būti ištikimais Dievo valiai.

Maskvoje ir šį kartą grįžtan-

Eina nuo 1972 metų
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

čio kardinolo sutikimas nebuvo šiltas. RRT pirmininkas K. Charčevas iš karto pateikė kardinolui sovietinės valdžios pirmąjį uždavinį — išjungti Vilniaus arkivyskupiją iš Lenkijos Bažnytinės provincijos, nors tokios nemini „Annuario pontificio“, ir Vilniaus arkivyskupija kaip metropolija yra tiesiogiai de jure pavaldi Romai. Lietuvos katalikai, neįsijaudami realaus Lenkijos Bažnyčios vadovybės kišimosi i mūsų krašto bažnytinis reikalus, nelaiko šio klausimo aktu- aliu.

1988 m. liepos 12 d. palaimintojo arkivyskupo J. Matulaičio šventėje Lietuva, kaip ir prieš metus, suplaukė i Marijampolę. Šį kartą ne tik pasimelsti prie palaimintojo karsto, bet ir pasveikinti kardinolą. Prieš iškilmes tautiniais rūbais, lietuviškom ir popiežiaus vėliavom pasipuošę jaunimas mašinomis išvažiavo pasitikti atvažiuojantį kardinolą V. Sladkevičių. (Bus daugiau)

Prez. Reaganas savo kabinete priėmė akademiką Andrei Sacharova, kovotoją už žmonių teises Sovietų Sąjungoje. Jie kalbėjosi apie dar tebelaukiamus politinius kalinius. Jis prašė, kad prezidentas padėtų išlaisvinti du asmenis. Prezidentas pareiškė jam, kad Amerika dar nėra patenkinta žmogaus teisių klausimų sprendimu Sovietų Sąjungoje. Sacharovas nesutiko su prezidento užimta linija strateginio apsigynimo klausimu.

Kremliai Lietuva tik teritorija

Maskva. — UPI agentūra labai plačiai paskleidė pasaulyje daugiau žinių iš Lietuvos. Lietuviai Politbiuro nari Nikolai Sliunkovą apkaltino lietuvių įžeidimu. Jis pasakė, kad lietuvių savo tautinius jausmus privalo suvaldyti šioje „teritorijoje“, pavadindamas Lietuvos respubliką „teritorija“.

Persitvarkymo sąjūdžio narė sekmadienį pareiškė, jog Sliunkovo komentarai giliai įžeidžia lietuvius. Jis pasakė, jog ekonominės autonomijos reikalavimai nuėjo per toli ir kad Konstitucijos 72 punktas turi būti anuliuotas. Tas punktas leidžia respublikai ištėti i Sovietų Sąjungos.

Išleid lietuvius

Rita Miliūtė, kalbėdama Persitvarkymo sąjūdžio vardu, pasakė žurnalistui, jog lietuvių jaučiasi įžeisti. „Sliunkovas pavadindamas mus tik teritorija, išsukė demonstracijas. Žmonės ejo gatvėmis ir šaukė: „Mes nesame teritorija, mes esame respublika. Tai yra įžeidimas“. Jos pranešimą spauda išleido. Miliūtė pasakė, jog Sąjūdis surinko milijoną parašų ant peticijos tik per tris dienas, reikalaujamas, kad iš Konstitucijos nebūtų išbrauktas 72 straipsnis. Gatvėse tuo klausimu pasirodė daug plakatų prieš rusus ir Sliunkovą. Miliūtė korespondentui pasakė, jog Sąjūdis nori išlaikyti gerus ryšius su Komunistų partija.

Korespondentas, pranešdamas jau mums daug žinomų faktų, labai stipriai pabrėžia, jog Sovietų Sąjunga aneksavo Pabaltijo respublikas po to, kai sovietai pasirašė slaptajam paktą su nacių Vokietija 1939 m. Sovietai pakartojo savo pranešimą, kad kitų metų viduryje bus sukurta speciali konferencija apsvaistinti tautybių klausimus.

Maskva neleis sunaikinti socializmą

Reuterio žinių agentūra taip pat plačiai aprašo savaitgalio įvykius Vilniuje. „Lietuvos, Latvijos ir Estijos diskusijos rodo, jog Maskva neleis

ekstremistams sunaikinti socializmo pasiekimus tose respublikose“, praneša oficiali sovietų vyriausybės agentūra „Novostni“. „Šiame kontekste Komunistų partijoms ir vyriausybėms Pabaltijo respublikose buvo pasakyta prisitaikyti prie esamos padėties ir suformuluoti savo nusistatymą tarybos nariu prasmė“. „Novostni“ dar pridėjo, jog „yra pagrindo manyti, kad dabar Pabaltijo respublikų vadai paskelbs palankią rezoliuciją esamos problemoms išrišti“. Agentūra sako, jog ekonominiai klausimai yra ten rišami su tautiniais reikalais ir esą kai kurie oportunistai tai išnaudoja blogam reikalui. Sliunkovas, išvažiavęs įspėjimo „persvarstyti viską, kad nebūtų dar blogiau“. Pasitarimai su Sliunkovu dalyvavo i 6 Persitvarkymo tarybos nari.

Lietuvos speciali sesija, staiga sukvietta, įvyksta šį ketvirtadienį. Padėtis įtempta.

Leido dėstyti Šv. Raštą

Ryga. Latvijos sostinės Rygos vidurinių mokyklų mokiniai nuo dabar galės, jei nori, lankyti Šv. Rašto pamokas. Apie tai pranešė „Tasso“ žinių agentūra, pažymėdama, kad neįprastai Šventojo Rašto pamokas Rygos vidurinių mokyklų mokiniams praves šventos Gertrūdės parapijos klebonas kun. Viestur Pirro. Agentūra taip pat paskelbė Latvijos švietimo įstatigos direktoriaus Gunvalds Zlamets pareiškimą. Jis pažymėjo, kad nors ir būdamas įsitikinęs ateistu, laiko, jog „šventasis Raštas yra „žmogiškosios išminties paminklas“ ir mano, jog gilinimasis i Šventąjį Raštą atveria galimybes geriau pažinti žmogų ir jo dvasinius polekius.

— Washington Post praneša, jog vyriausybė pradės samdyti darbininkus laikiniams darbams, kad galėtų greičiau įstaigose pasivyti atsilikusiuose darbuose.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Londone spauda pranešė pirmadienį, jog min. pirm. M. Thatcher trečiadienį 6:15 ryto (Londono laiku) skambino Bushui pasveikinti jį su išrinkimu. Thatcher yra atvykusi i Washingtoną atsisveikinti su prez. Reaganu ir susitikti su išrinktuoju prez. G. Bushu. Tai pirmas Busho susitikimas su užsienio valstybės ministere pirmininke.

— Išrinktasis prezidentas G. Bushas vakar sugrįžo i Washingtoną iš keturių dienų atostogų Floridoje. Čia jis pradės formuoti savo pirmąjį kabinetą ir priims užsienio valstybių vadus.

— Vak. Vokietijos kancleris Helmut Kohl lankosi Washingtone ir čia turės atskirus pasitarimus su prez. Reaganu ir būsimuoju prezidentu Bushu. Neseniai kancleris lankėsi Maskvoje ir apie tai padarys pranešimą prezidentui.

— Sovietų Sąjungos vadas, gruodžio mėnesį atvyksta i JAV ir čia susitiks su prez. Reaganu ir su išrinktuoju prezidentu G. Bushu.

— Algiers mieste Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadas Yasir Arafatas vakar deklaravo tarybos vardu, kad steigama nepriklausoma Palestinos valstybė i pirmą kartą pripažįstamas Izraelis kaip valstybė.

— Kolumbijoje vyriausybė įsakė ištirti, kas įvykdė naujas masines žudynes Segovijos miestelyje, kur buvo nužudyti 43 žmonės. Šiais metais tai jau 19-os masinės žudynės. Iki šiol Segovia nebuvo paliesta panašia ataka, nors kitose Antiokijos provincijos dalyse gyventojai nuolat kenčia teroristų puolimais.

— Washingtone pranešama, jog Atstovų rūmų Etikos komitetas, kuris ištirs naują masinę žudynę Segovijos miestelyje, kur buvo nužudyti 43 žmonės. Šiais metais tai jau 19-os masinės žudynės. Iki šiol Segovia nebuvo paliesta panašia ataka, nors kitose Antiokijos provincijos dalyse gyventojai nuolat kenčia teroristų puolimais.

— Pietų Korėjos 30,000 gyventojų sostinėje dalyvavo demonstracijoje ir reikalavo, kad būtų suimtas buvęs prezidentas Hwan už finansinius išiekiavimus ir kad būtų darbininkams suteiktos geresnės darbo sąlygos.

— Vak. Vokietija paskyrė 11.4 mil. dol. Kinijos žmonėms, kurie nukentėjo nuo žemės drebėjimo, kuriame žuvo 900 asmenų ir daugelis liko be pastogės.

— Genevoje Angolos, Kubos ir Pietų Afrikos delegacijos sutiko pratęsti pasitarimus taikos reikalais Namibijoje ir Angoloje. Amerikos Valstybės departamentu sekretoriaus asistentas Chester Crocker po privačių pasitarimų su kiekviena delegacija atskirai, pranešė, kad vėl bus svarstoma 52,000 Kubos kareivių išvežimo data iš Angolos.

— Čekoslovakijoje laukiama didelių pakeitimų vyriausybėje, kokio nėra buvę nuo sovietų invazijos 1968 m., praneša disidentų šaltiniai, kurie turi ryšius su vyriausybės asmenimis.

Griežti įspėjimai Pabaltijo respublikoms

„Prisiminkite komunistų ideologiją“

Maskva. — Gauname tiek daug pranešimų apie įvykius Pabaltijo respublikose iš užsienio žurnalistų, kad nebeįmanoma jų visų atspausdinti. Praėjusi savaitgalį, kai Kremlius pasiuntė savo emisarus su įspėjimais i Pabaltijo sostines, rašo vėl visa pasaulio spauda ir žinias siunčia visos spaudos agentūros. Pasitenkiname kai kuriomis ištraukomis, kurios nesikartoja kitų agentūrų ar dienraščių korespondentų pranešimuose.

Finacial Times rašo, jog visoms trims respublikoms emisarai aiškiai pasakė: „Laikykites socializmo kelio ir nebandykite kelti tautinių jausmų i paviršių“. Griežta linija turi būti užimta visose srityse, kalbėjo buvusios nepriklausomoms valstybėms trys Politbiuro nariai. Tai rodo kaip rimtai Gorbaciovas ir kiti Komunistų partijos vadai svarsto tautinius klausimus, daug rimčiau, negu, kad partijos propagandos mašina viešai rašo ir kaip mano susitvarkyti su tais, kurie buvo entuziastiškiausi perestroikos rėmėjai.

Emisarų įspėjimas sutapo su Estijos nepaprasta sesija šiandien, trečiadienį, kurioje estai žadėjo atmeti Gorbaciovo pasiūlytas konstitucines pataisas. Tos reformos atitolina kraštus nuo demokratijos. Pirmadienį, prieš išvykdam i Maskvą, visi trys emisarai turėjo pasakyti kalbas.

Baikite diskusijas ir mitingus

Visi trys emisarai patyrė daug kritikos iš vietinių darbininkų ir net partijos narių. Aiškiausiai pasiskė Vadin Medvedev Latvijoje. Jis aiškiai patarė partijos nariams įsigilinti i komunistų ideologiją, kurios negalima suderinti su dabar pabaltiečių vykdomais reikalavimais ir jų tautiškumu. Pirmiau komunistas, o tik vėliau latvis, sako Medvedev. „Sovietų Komunistų partija tės viešumo ir kritikavimo kursą. Bet dabar audringos diskusijos ir mitingai

Atskrido specialus dalinys

Stockholmas. Washington Times praneša, jog Stockholme Švedijos žinių šaltiniai paskelbė, kad 1,000 kareivių iš elitinio Sovietų Sąjungos saugumo policinio dalinio gerai ginkluoti, buvo atskraidinti i Estijos sostinę Tallinną.

Tų pačių šaltinių pranešimu, rusai Estijoje pasisakė už konstitucinius pakeitimus šeštadienį įvykusiame rusų mitinge. Rusai tame mitinge reikalavo, kad pasitrauktų Estijos respublikos prezidentas Arnold Ruutel, kuris yra estas ir palaiiko Estijos Liaudies Frontą. Fronto vienas vadovaujančių asmenų Edgar Savisaars pasakė, kad delegatai privalo balsuoti už tokia savo konstituciją, kuri turėtų veto teisę prieš sovietų įstatymus ir, kad būtų paskelbtas Estijos suverenitetas.

— Casper W. Weinbergeris, buvęs Amerikos Gynybos sekretorius, bus Forbes žurnalo leidėjas ir jame turės savo skiltį, kurioje rašys savo komentarus.

turi būti baigti. Visa eilė problemų, jausmų ir nuomonių iški- lo viešumon. Kai kurie išsišoki- mai ir negatyvios tendencijos išplaukė i paviršių“, sakė jis, „pagrindinės mūsų visuomenės vertybės, mūsų laimėjimai, mus edančios ydos“. „Kai kurie žmonės bando kvestionuoti socialistinio gyvenimo būdą, kurį pasirinko sovietų žmonės ir turi klaidingą supratimą tautybių reikalu bei neteisingai interpretuoja kai kuriuos istori- nius faktus“.

Medvedevas įspėjo Komunis- tų partijos narius jokia būdu neleisti nepartijos žmonėms vadovauti bet kokiame pozicijoje. Jis taip pat pasakė, jog Pabal- tijo spauda yra praradusi atsaka- kovingumo jausmą, rašydama apie įvykius per daug atvirai. Latvijos istorija paskutiniiais dešimtmečiais esanti per daug juodai piešiama.

Latvijos vyriausybė vakar svarstė, ką toliau daryti esa- moje situacijoje.

Vytauto mirties sukaktyje pakilo trispalvė

Trakai. — Trakuose trispal- vės vėliavos pakėlimas salos pilies vartų bokšte įvyko spalio 27 d. I šventę susirinkusieji dalyvavo Trakų bažnyčioje vykusiose iškilmingose Mišiose, kurios buvo skirtos paminėti Vytauto Didžiojo mirties 558-sioms metinėms. Čia buvo pašventinta ir vėliava. Iš miesto centro vyko eisena salos pilies link. Dalyvavo nesuskaičiuo- jama minia. Šventėje dalyvavo ir partijos sekretorius A. Bra- zauskas, Persitvarkymo sąjū- dzio Seimo tarybos nariai prof. V. Landsbergis, filosofai A. Juo- zaitis ir R. Ozolas, rašyt. V. Pet- kevičius ir keli dviasiskiai. Kalbas pasakė S. Naktinis, I. Misiūnienė, kun. V. Rūkas, V. Petkevičius, Trakuose nuo Vytauto laikų gyvenusių kara- imų atstovas M. Koziovičius, lietuvių rašytoja iš Australijos L. Šimkutė, buvęs Trakų Vytauto partizanų brigados partizanas N. Karpavičius ir redaktorius J. Vercinkevičius. Kalbėtojai pa- brėžė, jog yra reikšminga, kad 558-jų Vytauto Didžiojo mirties metinių proga pakyla vėliava virš jo baigtos statyti pilies ir reiškė įsitikinimą, kad lietuvių tautos atgimimas ateina vi- siems laikams.

Šventė buvo baigta Lietuvos himnu. Čia dar kartą buvo priminta istorija, kuri neat- skiriama nuo didžiųjų Lietuvos kunigaikščių Kęstučio ir Vytauto vardų. Tada Trakai buvo ne tik sostinė, bet ir nuožmių kovų prieš amžinuo- sius priešus kryžiuočius centras.

KALENDORIUS

Lapkričio 16 d.: Edmundas, Gertrūda, Aiškutis, Gerdvilė, Tyda.

Lapkričio 17 d.: Alfiejus, Elz- bieta, Grigalius, Dionizas, Gin- tė, Gėtatas, Gilvilė, Salomėja, Viktorija.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:39, leidžiasi 4:30. Temperatūra dieną 60 l., nak- tį 55 l.

Lietuva už naują savo Konstituciją

Vilnius. — Norėdami atsakyti i Maskvos siūlomą konstituci- nes pataisas, lietuviai įteikė savo išsamius konstitucinius pa- siūlymus Lietuvos Aukščiausiam Sovietui, kurio sesija prasidės šį ketvirtadienį ir penktadienį. Lietuvos Persi- tvarkymo sąjūdis reikalauja, kad pasiūlytieji punktai būtų priimti, nes juos patvirtino šį pirmadienį Sąjūdžio 220 narių taryba Vilniuje. Pagal Sąjūdžio narį Zigmą Vaišvilą, Lietuva yra vienintelė respublika iki šiol pasiūliusi gyvybiškai svarbų konstitucinį projektą, praneša LIC New Yorke.

Trečiadienio vakare žmonės demonstravo prieš Sovietų Konstitucijos pakeitimus prie Lietuvos Aukščiausio Sovieto įstaigos Vilniuje. Sąjūdis tiki, jog bus ne tik priimta Aukš- čiausio Sovieto unikali Lietuvos konstitucija, bet bus ir pravesta rezoliucija, kuri atmes Krem- liaus pasiūlytus pakeitimus, kurie pažeidžia pabaltiečių su- verenumą.

Du milijonai parašų

Praėjusios savaitės gale jau buvo surinkta 1,600,000 parašų

— Maniloje maždaug 4,000 filipiniečių demonstravo prieš tą viešbutį, kuriame yra sustojusi Amerikos vizituojanti delegaci- ja, kad išrinktasis prezidentas Bushas pasirūpintų, jog buvęs prez. Marcos būtų sugrąžintas i Filipinus. Delegacijai vado- vaujas sen. R. Dole pasakė, jog jis abejoja, ar naujasis prezi- dentas rūpinsis tokiais reikalais.

— Nikaragvos sandinistų komunistų prezidentas Daniel Ortega parašė išrinktajam prez. Bushui laišką, prašydamas sunormalinti ryšius, praneša marksistų laikraštis „Barri- cada“.

— Washingtone Statistikos biuras pranešė, kad sausio 1 d. Amerikoje buvo 245, 110,000 gy- ventojų. Praėjusiais metais praeio 1,7 mil. žmonių.

kelv. 9-12. Penkt. 2-7

MAŽOJI LIETUVA

Nors anot Mažosios Lietuvos poeto žodžių „Lietuva tverdamas Dievas josios pusiau nedalino — bendros yra žemės ir pievos, viena sudarom šeimyna“, vis dėlto amžių būvyje Didžioji ir Mažoji Lietuva vedė skirtingą gyvenimą. Pirmoji ligi 1569 metų buvo savarankiška didžioji kunigaikštija, nuo tada unijinė valstybė, o 1795-1915 m. priklausė carinei Rusijai. Mažoji Lietuva susidarė iš vakarinių lietuvių, prūsų ir jotvingių likučių, susiliejusių į „lietuvninkų tautą“. Jų apgyventos žemės tęsėsi vakaruose ligi Karaliaučiaus ir dar toliau, rytuose ribojosi su D. Lietuvos siena. Lietuviai čia gyveno kompaktine mase ligi 1709-1711 m. didžiojo maro. Tada išmirė daugybė žmonių. Kraštas buvo gerokai kolonizuotas vokiečiais, lietuvių skaičius sumažėjo. Ligi 1525 m. Mažoji Lietuva sudarė nemažą Kryžiuočių ordino valstybės teritorijos dalį, o vėliau tapo Prūsijos kunigaikštijos dalimi. 1701-1871 m. priklausė Prūsijos karalystei, o nuo 1871 m. Vokietijos imperijai.

Istorijos buvo lemta, kad ne Didžioji, bet Mažoji Lietuva pirmoji prabilo į lietuvių tautą raštu — eiluiuoto Martyno Mažvydo žodžiu. Vėliau ji suteikė daugybę rašytojų bei kultūrinių, išskėlė poetinį talentą Kristijoną Donelaitį, pasaulinio garso literatą, kurio raštai išversti į daugelį pasaulio kalbų ir kuriam galbūt neturime lygių. Prisimintini iš čia kilę XIX a. daugiabalsės poezijos kūrėjai. Išskirtinai minėtinas mažlietuvius Vydūnas. Mažoji Lietuva ilgus amžius savo raštija pirmavo prieš Lietuvos D. kunigaikštiją. Ligi 1800 metų Prūsijoje buvo išleisti 279 lietuviški spausdiniai (pavadinimai), kai D. Lietuvoje ligi to laiko tik 209. 1800 m. duomenimis M. Lietuvoje buvo daugiau kaip 400 kaimo lietuviškų mokyklų. 1786 m. G. Ostermejeris rašė, kad dabar „iš šimto lietuvių vos vienas kitas skaityti nemoka“. Ir Dievo žodis bažnyčiose (apie 90), buvo skelbiamas lietuviškai.

Kodėl taip įvyko, eilėmis nusakė didysis mažlietuvius prof. Liudvikas Rėza savo 1823 m. rašytame eilėraštyje šiais žodžiais: „Šimtus jau metus saulelė tekėjo ir leidos / Iš ano česo, pokam miels viešpats mūsų karalius, / Kurį lietuvninkai vis meilės širdyje laiko, / Ant aukštos šuilės Kataliaučio, mums padarytos, / Kalbą Lietuvos tiems jauniems liepė mokyti, / Kurie Dievo žodis žmonėms kartuntą sakyti / Ir mokytojais tikrais ketina pastoti“. Taigi tada karališka administracija ne tik nedraudė lietuviškai kalbėti, bet ir įstatymus, greta vokiečių kalbos, spausdino lietuviškai.

Bet nevisą laiką taip buvo. Pasikeitė karaliai ir lietuvių kalba XIX-XX a. sąvartojė buvo išguita iš mokyklų, tačiau bažnyčioje ji daug kur išsilaikė ligi II pasaulinio karo.

Mažlietuvius Vilius Kalvaitis (1848-1914) tautosakos rinkėjas, 1884-1894 m. aplankė apie 90 lietuvių parapijų, užrašė daugybę dainų ir kt. tautosakos dalykų surinko ir savo leidinyje „Lietuviškų vardu kletelė“ paskelbė apie 15.000 lietuviškų vietovardžių, asmenvardžių. Jie išsilaikė ilgą laiką, tačiau Hitlerinė Vokietija 1938 m. pakeitė vokiškais daugiau kaip 2000 kaimų bei kiemų, o taip pat 500 upių, ežerų, kanalų vardų.

1918.XI.11 Tilžėje lietuvių įkūrė „Prūsų lietuvių susivienijimo tautos tarybą“, kuri 1918.XI.30 paskelbė ligi šiol di-

delio dėmesio vertą dokumentą, į mūsų politinę literatūrą įėjusį „Tilžės akto“ vardu, kuriuo buvo pareikalauta „priglaudimo Mažosios Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos“. Žinoma, didžiosios valstybės, kaip ir visada, šio lietuvių noro nepaisė ir tik 1923 m. sausio mėnesio sukilimu prie D. Lietuvos grįžo mažoji Mažosios Lietuvos dalelė — Klaipėdos kraštas.

Per 700 metų dar gyvus išlikusius lietuvių galutinai pribagė sovietinių rusų įvykdytas genocidas. Mažoji Lietuva buvo pavesta Sovietų Sąjungai, kaip Rusijos (ne sovietinės Lietuvos) provincija. 1975 m. Helsinkyje 25 valstybių pasirašytas Helsinkio paktas garantavo Sovietų Sąjungos sienų neliečiamybę. 1945 m. Mažoji Lietuva, po jos gyventojų (vokiečių ir lietuvių) išudymo bei trėmimų, nustojo egzistavusi. Ir dabar mes ją laikome „mirusiųjų brolių žeme“. Tai „Kalinigrado sritis“, formaliai įkurta 1946.IV.7. Apima 15,100 kv. km plotą, kuriame yra apie 800,000 gyventojų, iš kurių 77% rusų, 9,4% gudų, 6,6% ukrainiečių, 3,2% lietuvių.

„Gimtajame krašte“ (Nr. 40, 1988) rašoma, kad šioje srityje dabar gyvena „apie 40,000 lietuvių, neturintį nei lietuviškų mokyklų, nei spaudos gimtąją kalbą, o dabartiniai šio krašto gyventojai savo istoriją pradeda nuo 1945-ųjų“. Ten pat rašoma, kad okup. Lietuvoje įsteigta ir pradėjo veikti „Prūsų“ draugija, kuri mėginanti atgaivinti krašto lietuvių tradicijas, prūsų kalbą, registruos visus krašte išlikusius kultūros paminklus, jam žins kultūros veikėjų atminimą. Klubo pirmininku (didžiojo mistru) išrinktas žinomas prūsų kalbos tyrinėtojas prof. V. Mažiulis, kancleriu — kalbininkas L. Palmitis. Tai gera žinia.

Bet okup. Lietuvos lietuvių Mažosios Lietuvos likimu bei palikimu domisi jau daugelis metų. Nežiūrint kieto režimo, jiems pavyko surasti K. Donelaičio kapą bei jo palaikus, atstatyti Tolminkiemio bažnyčią, atstato ir kleboniją. Rūpinamasi bent kai kurioms vietovėms grąžinti senuosius lietuviškus vietovardžius. Rodosi, kad rusiška administracija sutinka numinti nuo Donelaičio Tolminkiemio ruzišką „Čistije Prudy“ vardą, bet kolkas neleidžia grąžinti „Tolminkiemį“, tačiau siūlo pavadinti vietovę „Donelaičių“.

Lietuvos kultūrininkai bei moksleiviai surado daug senų apaišintų kultūros paminklų, iškoma M. Mažvydo kapo.

Bet ir išeivijoje šis tas daroma. Keliose lietuvių kolonijose veikia Mažosios Lietuvos lietuvių skyriai. Yra M. Lietuvos Rezistencinis sąjūdis, jau daugelis metų atstovaujamas VLIKE. (Deja, mažlietuviai nusiskundžia, kad ši institucija nepakankamai rūpinasi M. Lietuvos idėja, ruošti ir leisti studijas. Ruošiami Tilžės akto ir Klaipėdos krašto minėjimai.

Nors sovietinis genocidas ištiko Mažąją Lietuvą, nors šis kraštas dabar yra okupantų militarinė tvirtovė kovai prieš Vakarų valstybes, bet ankstyvoji ir netolima istorija rodo, kad tai mūsų — lietuvių žemė. Taigi reikia ir toliau tęsti neatlaidžią kovą už abiejų Lietuvos dalių susijungimą.

b. kv.

IŠEIVIJOS TALKA LAISVĖS PROVERŽIAMS LIETUVOJE

GINTA T. PALUBINSKAITĖ

Per pereitus metus peržengėme į nepaprastai idomų laikotarpį savo tautos istorijoje. Su susidomėjimu stebime įvykius Lietuvoje ir spėjiojame, kur jie mus nuves ir kaip mes, būdami išeivijoje, turėtume paremti laisvės proveržius Lietuvoje.

Šis laikotarpis yra pristatęs mums didžiausią uždavinį, surėmus petys į petį su Lietuvos lietuviams iškovoti mūsų tautai laisvę, paremti jų politines pastangas, sustiprinti jų dabartinę padėtį ir padėti jiems užveržti tas pokarines padėtis duris, iš kurių neseniai išstrūkome ir atverti duris, kurios įleis mūsų tautą į laisvų tautų ratelį.

Tai yra didelis uždavinys, bet turime jį atlikti, nes kitaip mūsų tauta neatsistos.

Yra mūsų pareiga užtikrinti, kad Vakarų laikraščių žurnalistų foto aparatai, magnetofonai ir straipsniai sektų įvykius Lietuvoje, nes tai suteiks apsaugą tiems demonstrantams, kurie drįsta šaukti „okupantai, lauk iš Lietuvos“, „lietuviai, vienykimės“ ir „Lietuva lietuviams“, kaip teko mums matyti šį pavasarį, vasarą ir tebesitęsiant ligi pat šiandien.

Kaip tą galime įvykdyti? Kaip galime užtikrinti, kad laisvės kibirkštys pavirs liepsna, o ta liepsna virst neišblėstančia ugnimi? Dirbdama ir atstovaudama jums Washington, D.C., aš esu atradusi, kad atsakymas tam klausimui yra, kaip galime įvykdyti Lietuvos laisvinimą. Jis yra paprastas, bet sudėtingas.

Mes turime būti aktyvūs Amerikos politikoje, turime būti politiniai pajėgūs ir įtakingi, turime būti vieningi, susipratę lietuvių bei Amerikos piliečiai, kurie įstengia užtenkamai spausti Amerikos valdžią, kad Amerika visuomet remtų Pabaltijo kraštus ir juos visuomet užstotų.

Padidinti Amerikos lietuvių politinę įtaką ir tapti tikra atrama laisvės proveržiams Lietuvoje turime užmegzti ryšius su savo atstovais bei senatoriais. Jeigu atstovai ir senatoriai nežino, kad jie turi pabaltiečių savo vietovėje, tai jie nejaucia atsakomybės remti pabaltiečių reikalus, kurie išskyla Atstovų rūmuose ar Senate. Jeigu jie turi pabaltiečių savo vietovėje, bet tie pabaltiečiai tyli, tai jie nesu-

Ginta T. Palubinskaitė
Ginta T. Palubinskaitė, JBANC visuomeninių reikalų direktorė, aktyviai dirba keldama pabaltiečių klausimą Atstovų rūmuose, Senate, Valstybės departamente ir Amerikos spaudoje, siekdama sustiprinti valdžios pareigūnų supratimą Amerikos Pabaltijo valstybių okupacijos nepripažinimo politikos.

silaus paramos savo reikalams. Atstovai reaguoja į savo balsuotojų reikalavimus, o jeigu jų balstuotojai nereikalauja dėmesio savo reikalams, tai jie kreipia dėmesį ten, kur jo yra reikalaujama. Susipažinkime su savo atstovais, bei skatinkime juos remti mūsų reikalus JAV Kongrese ir visuomet padėkome jiems už paramą mūsų reikalams.

Susipažinti su Amerikos politine sistema bei politika galima iš įvairių leidinių. Siūlau du leidinius, kurie yra man nepaprastai padėję darbuose. Pirminis yra „New York Law School Journal of International and Comparative Law“ (vol 6 nr. 2 Winter 1985), kuriame advokatas William J.H. Hough III išsamiai išnagrinėja Pabaltijo kraštų aneksiją ir kaip tas paveikė tarptautinius įstatymus liečiant tautų okupavimą.

Antrasis leidinys vadinasi, „Legislative Directory“, kuriame yra surašyti visi JAV Kongreso atstovai bei senatoriai, kuriems komitetams jie priklauso, kada

jų kadencija baigiasi, kiek kartų jie buvo išrinkti atstovauti savo vietovė ir svarbiausia yra išaiškinama, kaip užmegzti ryšius bei rašyti laiškus savo atstovui ar senatoriui. Norintys įsigyti šiuos leidinius gali kreiptis į JBANC, mielai juos parūpinsime, kol jų turėsime.

Būtina sekti, ką Amerikos spauda skelbia apie Lietuvą. Dabar vis dažniau skaitome straipsnius, liečiančius Pabaltijo kraštus Amerikos spaudoje. Padėkime žurnalistams už gerus straipsnius, tuo būdu paskatindami juos rašyti daugiau tokių straipsnių. Ir atitaisykite netikslumus, padėdami žurnalistui už jo darbą, atitaisydami netikslumus ir paskatindami tolimesnį Pabaltijo kraštų aprašymą.

Svarbu pasinaudoti politinėmis organizacijomis. Mes sukurtos tame, kad mes jums atstovautume, kad gintume tai, kas jums svarbu, kad iškeltume tai kas jums rūpi. O galime tai efektingiausiai įvykdyti, kai palaikome nuolatinius ryšius, su jumis, o jūs su mumis. Tad semkitės žinių iš JBANC, kreipkitės į mus su savo politiniais klausimais, savo rūpesčiais, savo pageidavimais.

Šiuo metu norėčiau iškelti tai, kad JBANC seka kiekvieno atstovo bei senatoriaus paramą pabaltiečių reikalams ir veda „pažymių korteleles“, kurios yra tam, kad jūs žinotumėte ar jūsų atstovai bei senatoriai remia

pabaltiečių reikalus ar ne. Norintys įsigyti savo atstovų bei senatorių pažymių korteleles prašome kreiptis į JBANC.

Taip pat kuo dažniau perduokite mums žinias apie tai, kas vyksta jūsų vietovėse, ką laikraščiai rašo apie pabaltiečius, kaip jūsų atstovai bei senatoriai reaguoja.

Ir dar norėčiau pabrėžti, kad mes turime vieningai dirbti. Mūsų visų tikslas yra tas pats. Tad reikalui esant, kai JBANC kreipiasi į jus, prašydamas, kad skambintumėte ar rašytumėte valdžios pareigūnams, stokime petys į petį ir atlikime tai, ką reikia atlikti.

Džiaukimės vienas kito pastangomis ir pasisekimais, nes kiekvieno asmeniškas pasisekimas yra mūsų visų pasisekimas. Politinė veikla reikalauja nepaprastai daug laiko, energijos ir pinigų. Jeigu nesirūpinate skambinti valdžios pareigūnams ar rašyti laiškus savo senatoriams, čipkite plunksną ir parašykite čekį — čekį galima greitai parašyti, o tai mums nepaprastai padės įvykdyti mūsų darbą, kuris yra visų mūsų naudai.

Norėčiau nušviesti vieną iš didžiausių mūsų politinių pasisekimų, kuris yra gyvas pavyzdys to, ką jums dabar išdėsiu. Rugsėjo 28 d. įvyko demonstracija Lietuvoje, per kurias sovietų milicija, apsišarvavusi ir „bananais“ (policininkų lazdom) apsiginklavusi, užpuolė susirinkusius. Rugsėjo 29 d. trylika pabaltiečių organizacijų pasiuntė telegramą prezidentui Reaganui ir sekretoriui Shultz, reikalaujanti, kad JAV pasmerktų sovietų elgesį Vilniuje. Po to,

JBANC asmeniškai susisiekė ir aplankė valstybės departamentą pareigūnus, reikalaujanti, kad JAV pasmerktų sovietų milicijos brutalumą, taikomą prieš lietuvius Vilniuje. Paskui JBANC susitiko su Kongresinio Ad Hoc komiteto pirmininku raštinėmis, prašydami, kad Ad Hoc komitetas prispaustų Valstybės departamentą, reikalaujantis pasisakymo dėl rugsėjo 28 d. įvykių. Kreipėmės į jus, prašydami, kad paskatintumėte savo atstovus pasirašyti tą laišką ir su jūsų pagalba netrukus buvo išsiųstas laiškas, kuriame buvo pasirašę 69 atstovai. To pat prašėme ir susilaukėme iš kongresinės Lietuvių katalikų religinės laisvės grupės, kurios pirmininkai John Miller (R-WA) ir Edward Feighan (D-OH) nedelsdami pasiuntė laišką savo grupės vardu. Visų spaudžiamas, Valstybės departamentas, VOA korespondento užklaustas, perskaitė pareiškimą, kuriame JAV smerkė sovietų elgesį Vilniuje ir reikalavo, kad tie, kurie buvo atsakingi už milicijos elgesį būtų nubauti.

Tai didelis pasisekimas mums visiems.

Prieš man išvykstant iš Washingtono, girdėjau, kad per Valstybės departamento susitikimą su nevalstybinėmis organizacijomis viena dalyvė paklausė Valstybės departamento pareigūno, kodėl JAV politika liečianti Sovietų Sąjungą visuomet rišama su žmogaus teisių klausimu. Atsakymas buvo paprastas — ryšys yra daromas todėl, kad JAV Kongresas, kuris yra spaudžiamas JAV piliečių, to reikalauja.

Tas tik parodo, kokią įtaką mes galime turėti per savo atstovus bei senatorius. Mes juos išrinkom į JAV Kongresą ir galime įtakoti jų sprendimus ir tuo būdu įtakoti Amerikos valdžios sprendimus ir veiksmus.

Todėl palaikykime ryšius su savo atstovais bei senatoriais, remkime savo organizacijas — JBANC, Lietuvių informacijos centrą, ELTA, kurios palaiko nuolatinį ryšį su JAV Kongresu ir atstovauja mūsų reikalams Washington. Padėkime mūsų bendruomenės jaunimui nuvykti į Washingtoną aplankyti savo atstovus bei senatorius ir asmeniškai iškelti Lietuvos klausimą. Ir kartu su tuo tikėkimės, kad su Dievo palaima atsisistos laisva ir vieninga Lietuvos tauta.

Darbstų žmogų gundo vienas velnias, tinginį — šimtas.

Šv. Kasianus

Intymus pasikalbėjimas apie operą... Iš kairės: valdybos narys Vacys Momkus ir buvęs Lietuvių Operos valdybos pirm., dabar „Draugo“ redaktorius Vytautas Radzius.

Nuotr. J. Tamulaitis

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

56

Ką sakė Ahabas savo irklininkams, bus geriau nutylėti. Vien tik audringų jūrų netikėliai rykliai tebutų galėję nemirksėdami klausyti Ahabo iškošiamų žodžių, kai įsirdes, su krauju pasrūvusiom akim ir putojančia burna puolė vyti savo grobį.

Tuo gi tarpu visos valtyys greitai varėsi pirmyn. Flasko pakartotinis užuominos apie „tą banginį“, kaip jį vadino, buvo tokios gyvos ir tikroviškos, kad vienas ar du jo vyrų greitai ir baimingai žvilgtelėjo atgal, kas taisykliu draudžiama, nes irklininkų pareiga yra užmerkti akis ir įtraukti kaklą. Paprotys įsako, kad tokiais kritiškais atvejais jie neturi turėti kitų organų, kaip tik ausis, ir kitų sanarių, kaip tik rankas.

Tai buvo pilnas nuostabos ir baimės vaizdas! Milžiniškos virgaliuotės jūros bangos, apkuriantis triukšmas, kurį kėlė atsidauzdamos ir valčių šonūs, baimingas valties laukimas, kai akimirka iškildavo ant aštrios bangos keteros, kuri, rodėsi, ją perskels pusiau, o paskui staigus nugarūzdymas ir vandeninių lygumų gelmes, — visa tai susipynė su sargu šauksmais ir perstėkėmis, irklininkų sunkiu alsavimu ir nuostabių vaizdų „Pequodo“, kuris atsakubia su visom ištiesiom burėm, tartum laukinė višta, bėganti iš paskos savo čieskiančių viščiukų. Visa tai jaudino.

Banginių sukeliamos baltos putos darėsi vis labiau matomos dėl vis didėjančios tamsumos, kurią juodi

debesys užskleidė ant jūros. Banginių garų čiurkšliai jau nebesusimaišydavo, bet sklaidėsi į visas puses. Starbuckas leidosi vyti tris banginius, kurie plaukė pavėjui. Ištiesėme burę ir, vis didėjančio vėjo stumiami, mūsų valtis lėkė su tokiu greičiu, kad mūsų irklams grėse pavojus sulūžti, ir paskubomis juos ištraukėme.

Labai greitai atsidūrėme tirstos miglos viduryje ir pametėme iš akių laivą ir kitas valtis.

— Vyrūčiai, irkitės! — šnabzdėjo Starbuckas, tempdamas bures labiau į valties užpakalį. — Dar turime laiko užmušti vieną pirma nei užgrius audra.

Netrukus pasigirdo šauksmai iš abiejų pusių, rodydami, kad abi valtyys artėjo, bet vos spėjo jie nuaidėti, kai Starbuckas pribloškiančiu šnabždesiu paliepė: — Stokis!

Ir Queequegas, pagriebęs perstėkę, vienu šoktelėjimu atsistojo.

Nors nė vienas irklininkas negalėjo tiesiai pažiūrėti į mirtina pavojų, čia pat slankiojanti, iš karininko įbėsto žvilgsnio ir įtemptos laikysenos suprato, kad priartėjo lemiama akimirka. Jie išgirdo milžinišką triukšmą, tartum penkiasdešimt dramblių stumdęsi tvarte. Tačiau mūsų valtis yrėsi pirmyn į miglą, nepaisant bangų, kurios švilpė ir daužėsi aplink mus, panašios įsiutusių gvačių iškeltom galvom.

— Žiūrėkite į jo kuprą! Ten, ten! Siūptelkite jam! — prasnabzdėjo Starbuckas.

Iš valties pakilo trumpas švilptelėjimas. Tai buvo Queequego sviesta perstėkę. Tada iš karto pajutome stumtelėjimą į valties užpakalį, tuo tarpu priekyje valtis atrodė užsokusi ant uolos. Triukšmingai sudribo burė, labai arti iškilo garų čiurkšlys, kažkas apsisuko, sukrito ir tartum žemės drebejimas paskendo po mumis. Įgula pasijuto pusiau užtroškusi, atsidūrusi į putojančias ir sukuriojančias bangas. Audra, banginis

ir perstėkę, — visa susimaišė. Banginis, kurį plienas tik lengvai tepalietė, pabėgo.

Nors ir visiškai panarinta, valtis nė kiek nenukentėjo. Plaukiodami aplinkui ją, sužvejojome plūduriojančius irklus ir, įsikibę į šonus, vėl susėdome į savo vietas. Mes sėdėjome iki kelių vandenį, nes jis užliejo visą valtį, kuri atrodė kaip koralų sekluma, išsikūšusi iš vandenyno.

Vėjas pradėjo aimanuoti ir bangos daužėsi viena su kita, audra staugė, traukė jo į šokinio aplink mus. Veltui šaukėmės kitų valčių. Pagal tai, kaip krito naktis, debesy, bangos ir migla, vis tamsėjo ir tamsėjo. Nebuvo matyti nė mažiausio „Pequodo“ ženklų. Visos mūsų pastangos išsemti vandenį iš valties buvo veltui. Nebereikalingi irklai pavirto gyvybės gelbėtojais. Nupjovus degtukų statinaitę vinyojančias virveles, Starbuckui po ilgų nesėkmingų mėginimų pavyko įžiebtį žibinto lempą, o paskui, ją priėmus ant karties, perdavė Queequegui, paskutinės mūsų vilties vėliavnešui. Ir jis laikė tą liudną šviesą nusiminimo centre.

Pastirė nuo šalčio ir nebesitikėdami sugrįžti į laivą, pakėlėme akis į dangų, jau pradėjusį šviesti. Migla tebedengė jūrą, išdegusi lempa gulėjo sumindytą valties dugne. Staiga Queequegas pašoko ant kojų, pridėjęs rankas prie ausų. Išgirdome silpną traukėjimą, savotišką virvių ir karčių girgždėjimą, kuriuos ligi tol audra buvo užglušinusi. Triukšmas vis artėjo, ligi pagaliau didelė neaiški masė perskrodė tirstą miglą. Pasibaisėję mes visi šokome į jūrą, nes visiškai išlindę laivas plaukė tiesiai į mus, tik savo ilgio nuotolyje.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

MIRĖ P. BLIUMAS

Lapkričio 1 d. Putnam, CT, mirė Petras Bliumas, nuo 1949 m. gyvenęs So. Bostone, dirbęs Bostono aukštesnėje lituanistinėje mokykloje, dalyvavęs įvairiose organizacijose, rašęs spaudoje. Jį mirtis ištiko, baigiant 93-tuosius metus. Velionis palaidotas Putnam, CT, lapkričio 3 d. po šv. Mišių, kurias už mirusiojo sielą atnašavo prel. Vytautas Balčiūnas, asistuojamas prel. Jono Balkūno ir kitų. Jis pasakė ir pamokslą, paryškindamas mirusiojo nueitą gyvenimo kelią. Iš Bostono į laidotuves buvo nuvykę Juozas Vaičiūrgis, Antanas Mažiulis, Selma Petruženė.

Iš profesijos Petras Bliumas buvo mokytojas, dirbęs įvairiose Lietuvos mokyklose. 1949 m. atvykęs į Bostoną, jis įsijungė į lituanistinės mokyklos darbą, priklausė vietos Ramovėnams, Tautinei s-gai, šauliams ir kitoms organizacijoms. Jo atsisveikinimui Ramovėnai skyrė per „Laisvės Varpą“ giesmę „Sveika, Marija“, kurią atliko sal. Algirdas Brazis.

„TAUPOS“ ATSTOVAI SUVAŽIAVIME

Lietuvių federalinės kredito unijos „Tautos“ pirmininkas Romas Veitas, išdėstė Tomas Ašmenskas ir reikalų vedėja Asta Karosienė spalio 29-30 dienomis dalyvavo lietuvių kredito unijų suvažiavime Clevelande. Pranešimą apie tą suvažiavimą ir ryšium su juo padarė lapkričio 6 d. „Laisvės Varpo“ laidoje Romas Veitas. Suvažiavime dalyvavo aštuonių kredito unijų atstovai. Iš jų pranešimų paaiškėjo, kad jie atstovavo arti ketvirčiui bilijono dolerių lietuviškam kapitalui maždaug 20,000 narių. Suvažiavimas nutarė susirūpinti stipresniais saitais bendroje Šiaurės Amerikos lietuvių kredito unijų konfederacijoje. Toks vienetas turės ir politinės reikšmės, išskeldamas lietuvių ekonominę jėgą.

Bostoniškė kredito unija „Taupa“ šiuo metu jau artėja į 5.5 milijonų dolerių kapitalo finansinę įstaigą. Dar šiais metais ji numato įvesti kreditų korteles ir atidaryti čekių sąskaitas. Svarbu, kad lietuviai neleistų savo pinigais naudotis kitataučiams, o laikytų juos „Taupoje“, kur jie neša didesnius nuosimčius, negu kituose bankuose, o jų saugumas garantuotas savais rezervais, federalinės valdžios apdrauda ir priežiūra.

PAMINKLAS IR KRYŽIUS

1985 m. Martyno Jankaus šaulių kuopos Brocktone kilo mintis pastatyti prie Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios Brocktone paminklą Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Besiaiškinant tam paminklui vietos klausimą, nesulaukta reikalingo pritarimo. Siemet parapijai minint 90-ties metų sukaktį, Florence Bumilienė iškelė mintį prie bažnyčios pastatyti lietuvišką kryžį, pažadėdama skirti tam reikalui 1,000 dolerių. Ryšium su tuo vėl atgijo paminklo Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės klausimas. Be diskutuojant tą reikalą, vieniems atrodė, kad galima tuos du dalykus sujungti į vieną, bet kiti nulemė, kad statytinas paminklas ir kryžius. Tuo klausimu parapijos patalpose sušauktas pasitarimas sudarė komisiją, kuri lapkričio 3 d. klebonijoje sušauktame posėdyje taip pasiskirstė pareigomis: Romualdas Bielkevičius — pirmininkas, Eligijus Sužiedėlis — vicepirmininkas,

Vaclovas Senūta — sekretorius, Juozas Stašaitis — išdėstė, Stasė Gofensienė — narė. Komisija nutarė susirūpinti su atitinkamais reikalo žinovais, lietuviais ir amerikiečiais, patirti jų nuomonę dėl vietos ir paminklo bei kryžiaus galimų projektų ir jų suderinimo. Pradžioje atrodė, kad tai bus atliekama Brocktone lietuvių vardu, bet paskutiniu metu kalbama, kad tai reikia daryti parapijos vardu. Šis ir eilė kitų esminių klausimų, kaip paminklo ir kryžiaus projektai, įrašo paminkle tekstas, sąmata ir reikalingų lėšų sudarymas dar laukia sprendimo.

VAIDINIMAS ANGLŲ KALBA

Brutenio Veito vadovaujama LB Bostono apylinkė susitarė su Arts Club iš New Yorko dėl Antano Škėmos pjesės „Pabudimas“ anglų kalba pastatymo First Baptist Church Hall, Cambridge. Vaidinimai bus atlikti ateinančių metų sausio 7 d., šeštadienį, 7:30 val. vakaro ir sausio 8 d., sekmadienį, 3 val. po pietų. Kaip „The Villager“ laikraštis nurodo, „Pabudimas“ iškelia blogio mizeriją. Tai detali NKVD tardytojo, rezistencijos vado ir jo žmonos paskutinių gyvenimo valandų studija sunkiausiais Stalino teroro laikais. Theater Review aukštai įvertino tą vaidinimą, pažymėdamas, kad veiklas yra sceniškas ir dėmesį sukaustantis, kaip Linda Pakri režisūra.

MOKYKLOS BANKETAS

Bostono aukštesniosios lituanistinės mokyklos metinis banketas rengiamas lapkričio 26 d. šeštadienį, 6 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje. Jo programoje žilinskaitės rinkinių fejletonų vaidinimai. Banketo tikslas — sudaryti lėšas mokyklos išlaikymui.

PLATI INFORMACIJA APIE VLIKĄ

Visą laiką „Laisvės Varpas“ teikia plačią informaciją apie Vliko veiklą. Bet ypač daug laiko jis skyrė Lietuvos išlaisvinimui ir Vliko vaidmeniui toje srityje lapkričio 6 d. laidoje. Bostone įvykusios Vliko seimo programa vedėjas P. Viščius išryškino tos laidos vedamajame Vliko suorganizavimo sąlygas, jo organizacinę struktūrą, atliekamus darbus ir ateities uždavinius, ypač paskutinių įvykių Lietuvoje pagrindu. Spontaniškas galingas lietuvių tautos proveržis gimtojoje žemėje iškėlė du naujus sąjūdžius: Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdį ir Lietuvos Laisvės lygą. Jie kalba lietuvių tautos vardu pačioje Lietuvoje, o Vlikui tenka atstovauti kovojančiai dėl savo laisvės lietuvių tautai laisvojo pasaulio įvairiose sferose. Tie du frontai turėtų veikti galimai sutartiniau, kad jų pastangos būtų sėkmingos. Vliko seimo išvakarėse sveikindamas jį, „Laisvės Varpas“ linkėjo jam darbingos nuotakos, realaus padėties įvertinimo, naujų veiklos metodų suradimo ir sustiprinto sėkmingo poveikio lietuvių išeivijai dirbti Lietuvos išlaisvinimui tokiu entuziazmu, užsidegimu ir pasiaukojimu, kokį rodo pavergtos tautos kamienas savo žemėje.

RENGINIAI

Martyno Jankaus šaulių kuopos veiklos 30-ties metų sukakties minėjimas lapkričio 19 d., 6:30 v. vakaro Sandaras

salėje, 30 Intervale St., Brocktone.

Jono Vanagaičio šaulių kuopos rengiamas Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas lapkričio 20 d. Jis pradedamas 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje šv. Mišiomis už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, po kurių salėje po bažnyčia iškilmingas susirinkimas su atitinkamomis kalbomis ir menine programa.

Lietuvos Vyčių 27 kuopos Norwoode rengiama Padėkos šventė vyks lapkričio 20 d. Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje tuoj po pamaldų, kurios pradedamos 11:15 val. ryto. Tai bus pietūs su lietuviškais valgiais.

Bostono Aukšt. lituanistinės mokyklos banketas lapkričio 26 d. 6 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos 3-čio aukšto salėje So. Bostone. Komp. J. Kačinsko kūrinių koncertas gruodžio 4 d. 2 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje So. Bostone.

Lietuviškosios Skautybės Fondo rengiamas Naujų Metų sutikimas gruodžio 31 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje.

Vaidinimas „Pabudimas“, rengiamas LB Bostono apylinkės, 1989 m. sausio 7 d. 7:30 val. vakaro ir sausio 8 d. 3 val. po pietų First Baptist Church Hall. Garden ir Mason St. kampas, Cambridge.

Vasario 16-sios minėjimas Norwoode rengiamas 1989 m. vasario 5 d. Pagrindinis kalbėtojas — inž. dr. Jurgis Gimbutas.

Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone metinis banketas 1989 m. balandžio 23 d. Lantana restorane Randolphe. P.V.

ŪKININKYSTĖ ERDVĖSE

Jei žmogus sukonstruotų erdvių stotis aplink Marsą ir mėnulį kada nors 21-mame amžiuje, jį turėtų būti auginamas žmonėms maistas. Tokie augalai ne tik teiktų maistą, bet ir keistų iškvėpų anglies dvideginį į deguonį; auginimas reikalauja trąšų, kas sudaro būdą atmatas sunaudoti. Kiekvienam astronautui maitinti reikėtų 1,000 kv. pėdų daržovių, kurias galima būtų tiesiai valgyti ar suformuoti į plyteles ar pyragaičius. Illinois universiteto sodininkė Sharon Knight vysto daržovių rūšis, kurios augtų be žemės traukos. Šiuo metu ji dirba su salotom.

Kai jos dauginamos ne iš sėklų, o iš audinių kultūros, ir auginamos specialiaame skystyje, jos pasiekia savo pilną dydį per 19 dienų. Laukuose auginamoms salotoms reikia 60-ties dienų.

STUDIJUOJA APRŪPINIMĄ BOSTONE

Grupė Chicago sveikatingumo pareigūnų ir valdžios atstovų, išvykę į Bostoną, studijuoja, kaip ten sutvarkyta neturtingųjų globa. Norima nustatyti, ką reikėtų Chicagoje pritaikyti. Ateinančiais metais tokia grupė lankys Denverio, Indianapolis, Milwaukee, Seattle, Vancouverio klinikas ir ligonines.

Asmeninės dovanos glimnėms Lietuvoje

Kaskart atsiranda nauji ir skirtingi būdai paremti gimines Lietuvoje.

Galima paremti siuntiniais, galima nupirkti jiems dovanas ten, arba paremti finansinai.

Pageidaujamos prekės iš užsienio yra šios: Striukės-anorakai, sportiniai batai, bliuskutės, suknelės, sportiniai kostiumai, skaičiavimo mašinėlės, kava.

Populiarus siuntinys, 1988-1.

Vyriška arba moteriška striukė-anorakas, vyriški arba moteriški sportiniai batai, puiki bliuskutė, nailoninė gelėta skarelė, pasiūnčiant oro paštu kainuoja \$240. Finansinės paramos reikalą prašome teirautis atskirai. Persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir PAVELDETOJUI naudingiausiu būdu.

Tarpininkaujame įvairių dokumentų sutvarkymą.

Z. JURAS,

11 London Lane, Bromely, Kent, BR1 4HB, England.
Tel. 01-460-2592.

Midland Federal Savings and Loan Association

70 metų aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69TH STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

NAUJAS PATARNAVIMAS NORINTIEMS PASVEIKINTI SAVO GIMINES AR DRAUGUS LIETUVOJE

Algis Grigas, pirmininkas

Siūlome pasirinkti jums tinkamą sveikinimą Šv. Kalėdų ar Naujų metų proga:

Nr. 1		Nr. 4	
Didelė puokštė gėlių		Devynios rožės	
Dėžė šokoladinių saldinių		Dėžė šokoladinių saldinių	
Parkeris ir kiti priedai		Du (2) buteliai šampano	
\$50.00		Butelis degtinės	
Nr. 2		Parkeris ir kiti priedai	
Septynios (7) rožės		\$75.00	
Dėžė šokoladinių saldinių		Nr. 5	
Butelis šampano		Vienuolika (11) rožių	
Parkeris ir kiti priedai		Dėžė šokoladinių saldinių	
\$55.00		Du (2) buteliai šampano	
Nr. 3		Du (2) buteliai degtinės	
Septynios rožės		Parkeris ir kiti priedai	
Dėžė šokoladinių saldinių		\$85.00	
Butelis šampano			
Butelis degtinės			
Parkeris ir kiti priedai			
\$65.00			

Sveikinimai gauti iki gruodžio mėn. 15 d. bus užtikrintai perduoti prieš Šventes. Kreipkitės — atsakysime visus jūsų klausimus.

ŽAIBAS

10401 Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
Telefonas: (312) 430-8090

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS

GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Let's Make a Deal!

Owner motivated and willing to listen to all offers. 3 bedrm. Georgian in St. Mary's. Appliances, basement, garage, 1 yr. warranty. 80's. Call Cindi, A & F Real Estate, 735-8000

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Stret

Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemi. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020

KLAUDIJUS PUMPUTIS

FOR SALE

Pigiausiu parduodu tinkamus naudoti Lietuvoje

VIDEO REKORDERIUS

(312) 839-5829

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagaiba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SAŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysime pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėj, mieste ar priemiesty. Sinteresuoti prašau skambinti ar užti pas

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski

767-0600

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida
Suredagavo
Juzė Daužvardienė

Šiomis dienomis „Draugo“ spaustuve atspausdino devintą laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasisekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu \$6.50
Illinois gyventojai moka \$6.94
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

IS THAT YOU LAUGHING, COMRADE?

Algis Rukšėnas

Knygos antrinis pavadinimas: „The World's Best Russian (Underground) Jokes“. žurnalistas ir rašytojas Algis Rukšėnas, politinės-satyrinės dramos „Posėdis“ pragarė ir „Day of Shame“ (knygos apie Simo Kudirkos 1970 m. nepavykusį pabėgimą į laisvę iš sovietinio laivo) autorius surinko kursuojančius anekdotus ir charakteringus juokus, kurie kursuoja Sovietų pogrindyje ir atskleidžia komunistinės sistemos tikrąjį charakterį.

Secaucus, New Jersey: Citadel Press, 1986. Kaina su persiuntimu in USA \$7.90. Illinois gyventojai moka \$8.40.

Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS STASYS YLA

Ilustravo dailininkės—
ZITA SODEIKIENĖ ir
IRENA MITKUTĖ

182 psl., didelio formato, kietais viršeliais su aplanku. Liukusinis leidinys. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press). Spaudė Morkūno spaustuve.

Šis leidinys skirtas šeimų tradicijoms, kurios yra turtingiausios ir reikšmingiausios visose tautų kultūrose. Čia apsirobojama šeimos kūrimo vyksmais, pradedant nuo pažinties, einant prie sutarties ir santuokos, baigiant santuokiniu vaisiumi — kūdikiu bei jo ugdymu.

Kaina su persiuntimu 22 dol. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 8% valst. mokesčio.

Vienas iš stalų Lietuvos Operos baliuje. Iš kairės: Viktorija Jonikienė, Irena Kudirkienė, dr. Algirdas Kudirka, Danutė Vidžiūnienė ir Jurgis Vidžiūnas.

Nuotr. J. Tamulaičio

Lietuvos administracija nusižengė prieš įstatymus

Vilnius. — Lietuvos Helsinkio grupės dokumentas Nr. 51 sukrečiantį papildoma turimas žinias apie ginkluotus milicijos užpuolimus prieš taikius š.m. rugsėjo 28 d. demonstracijas rengėjus ir dalyvius, praneša LIC. Tą dieną Lietuvos laisvės lyga organizavo mitingą paminėti Molotovo-Ribbentropo pakto antrąjį slapta protokolą. Pateikiame dokumento pilną tekstą.

Lietuvos Helsinkio baigiamojo akto susitarimo vykdymui stebėjimo grupė

Dokumentas Nr. 51

1988 m. rugsėjo 27, 28, 29 d. Lietuvos sostinėje Vilniuje tarybinis režimas įvykdė žiaurą, antihumanišką aktą. Rugsėjo 17 d. keturi Lietuvos laisvės lygos įgalioti nariai raštiškai pranešimu informavo Vilniaus miesto Vykdomąjį komitetą apie numatomą surengti Katedros aikštėje mitingą, skirtą Molotovo-Ribbentropo sutarties antrojo slapto protokolo pasirašymo 49-tosioms metinėms atminti. Šis slapstasis dokumentas — faktinis Lietuvos okupacijos nuosprendis. Vykdomasis komitetas, remdamasis formaliumi pagrindu, uždraudė mitingą. Bet kadangi apie mitingo uždraudimą visuomenės masinės informacijos priemonėmis nebuvo informuota, Lietuvos laisvės lyga nutarė paminėti šią sutartį.

Aikštės apsupimas

Rugsėjo 27 d., apie 20 valandą, į Katedros aikštę atvyko apie 100 milicininkų, vadovaujamų pulkininko Rainio, kurie puolė sklaidyti taikiai stovinčių 200-250 žmonių grupę. Sulaikė Ona Butkienė, kuri su antrankiais visą naktį buvo išlaikyta kameroje ir nubausta 25 rublių bauda. Antroji — D. Romelytė, — nuvežta į milicijos skyrių tardymui, kur ją ištiko širdies priepuolis. Buvo išvežta į ligoninę.

Rugsėjo 28 d., likus valandai iki numatyto mitingo pradžios, milicijos pareigūnai jėga išstūmė žmones iš Katedros aikštės ir apsupo ją ištisiniu, vietomis dvigubu, žiedu. Gatvėse šalia aikštės pasirodė šarvuotieji, gaisrinės mašinos, uždangstytai grotomis langais, ir mašinos skirtos kalinių pervežimui. Atvažiuo kariškiai, kurie vilkėjo neperšaukiamas liemenes, ginkluoti guminėmis lazdomis, skydais, bei aeroliniais dujų balionėliais. Turėjo dujokautes.

18-tą valandą, šalia aikštės skėverelyje, daugiatūkstantinėje minioje, prasidėjo taikus mitingas. V. Bogušis ir A. Terleckis spėjus pasakyti vos keletą žo-

džių, susirinkusius be jokio įspėjimo puolė baudėjai. Muše visus: vyrus, moteris, vaikus ir senelius. Daugžė kur pakliuvo. Ką sugriebė, metė į mašinas, kur vėl muše, įžeidinėjo. Plėšė ir atiminėjo tautines vėliavas, plakatus, ženklukus. Iš visų pusių sklido klyksmai. Pasipiktinusi žmonių minia skandavo: „fašistai“, „okupantai“, „nešindinkitės“, ir t.t. Provokaciniams veiksams buvo panaudoti ir 14-16 metų amžiaus komjaunuolių kooperatyviniai būriai.

Rugsėjo 28 d. smarkiai sumušti G. Taučius, smegenų sutrenkimas (hospitalizuotas); V. Dilba, smegenų sutrenkimas. Kiek lengviau nukentėjo P. Markevičius, G. Gustas, A. Urbonas, ir kiti. Mūsų duomenimis 24 asmenys. Oficiali spauda pranešė, kad sulaikyti 25 asmenys. Tačiau, kitais duomenimis, sulaikytų buvo 84.

Visai, kaip Stalino laikais

Pasipiktinę tokiu žiaurumu, tos pačios dienos 22 valandą A. Andreika ir dar 8 asmenys paskelbė bado streiką Katedros aikštėje. Dabar tai buvo ne vien reikalavimas paleisti visus Lietuvos politikinius, bet ir protesto aktas prieš sadistišką susidorojimą su taikaus mitingo dalyviais. Naktį badaujančius saugoti pasiliko apie 40-50 žmonių.

Rugsėjo 29 d. rytą, apie 5 valandą, į aikštę įvažiavo keletas autobusų ir kaliniams vežti skirtų mašinų. Iš mašin iššokė baudėjai puolė daužyti žmones. Suimtus vilko mašinų link, spardydami, mušdami bananais, tempdami už plaukų. Daugžė galvas ir mašinų duris. Redą Jakimavičiūtę milicijos karininkas apipurškė dujomis. Suimtuosius nuvežė į Vilniaus miesto Lenino rajono pirmąjį milicijos poskyrį. Ten vertė

pasirašyti protokolus, toliau daužė kumščiais, spardė. Kapitonas Bernotas, tardydamas Andreiką, dar ir smaigė.

Nusikaltimai prieš žmogų

Rugsėjo 29 d., po visuomenės surengto protesto mitingo (dalyvavo apie 2000 žmonių), neteisėtai sulaikyti buvo paleisti. A. Andreika paguldytas į ligoninę, kur medicininė komisija pripažino jam smegenų sutrenkimą. Kiek mažiau nukentėjo Korsakas, Jokšas, Lapienaitė, Usavičius. Viso 19 asmenų.

Šį susidorojimo planą patvirtino MVD ministro pavaduotojas M. Misiukonis ir apie tai informavo CK administracijos skyriaus vedėją Gerzoną, CK antrąjį sekretorių Mitkiną, ir CK pirmąjį sekretorių R. Songailą, kurie sankcionavo šį planą. Šioje akcijoje dalyvavo miesto vidaus reikalų žvalgybos viršininko papulkininkio Matuzanio žinioje esančios specpaskirties milicijos kuopos. TSRS MVD ministerijos vidaus kariuomenės spec-motorizuotos milicijos dalinys — daugiau nei 800 žmonių. Lietuvos administracija grubiai nusižengė įstatymui, nes panaudoti spec-smogikus galėjo tik sankcionavus TSRS MVD, TSRS ministrų tarybai. Leidimo išminėti įstaigų nebuvo gauta.

Visa pažangi Lietuvos visuomenė pasipiktino ir pasibjaurėjo nusikaltimu prieš žmonių laisvę, orumą ir sveikatą. Šis valdžios susidorojimas kvalifikuojamas kaip antihumaniška teroro akcija prieš taikius mitingo dalyvius.

Pasirašo Lietuvos Helsinkio grupė:

V. Petkus
Kun. G. Gudanačiūnas
M. Jurevičius
V. Vaičiūnas
G. Iešmantas
V. Bogušis

Lietuva
1988 m. spalio 16 d.

MOSŲ KOLONIJOSE

Providence, R.I.

A.A. SAVANORIS KURĖJAS KAZYS KRIAUCIUNAS

Dr. Vinco Kudirkos kuopos g.š. Kazys Kriaučiūnas, Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas ir Klaipėdos vadavimo kovų dalyvis, ligų išvargintas, spalio 27 d. mirė Providence mieste, ligoninėje. Velionis buvo 86 m. amžiaus.

A. A. K. Kriaučiūnas gimė ir augo Kėdainių apylinkėje. Ten pat gyveno ir jo būsima žmona Sofija Petritytė. Jie buvo kaimynai nuo vaikystės. Matydamas priešų teriojamą

tėvynę, Kazys Kriaučiūnas 1918 m. savanoriu išėjo kovot už jos laisvę.

1919 m. jo kariuomenės dalinys atvyko į Vilnių ir Gedimino pilies bokšte iškėlė Lietuvos trispalvę.

1920 m. K. Kriaučiūnas buvo sužeistas lenkų fronte ir nuvežtas gydyti į Kauno karo ligoninę. Pasveikęs grįžo į savo dalinį Varėnoje. Netrukus buvo pasirašyta sutartis su lenkais, kurių jie vėliau klasingai sulaužė.

1922 m. grįžo iš kariuomenės, kurioje savanoriu iš tarnavo ketverius metus. Tais pat metais įstojo į šaulių būrį Kėdainiuose.

Buvo apdovanotas Savanorio medaliu, kurį jam įteikė generolas Žukauskas. Jam buvo įteiktas ir savanorio liudijimas žemei gauti.

1923 m. sausio pradžioje, prisijungęs prie gausaus būrio savanorių, vyko vaduoti Klaipėdą. Daliniui vadovavo karininkas Kalmantas. Žygis buvo vargingas. Kovose žuvo 20 vyrų. Savanoris kūrėjas netoli Kėdainių gavo 14 ha. žemės. Gražiai su dviem broliais įsikūrė. Po poros metų Kazys paliko broliams tvarkyti ūkį, o pats Kaune gavo karišką tarnybą autokuopoje.

1940 m., rusams-bolševikams okupavus Lietuvą, K. Kriaučiūnui teko daug nuo okupantų nukentėti.

1941 m., prasidėjus Vokietijos su Rusija karui, K. Kriaučiūnas įsijungė į sukilėlių eiles ir dalyvavo Kauno miesto vadavime nuo bolševikų. Tai buvo trumpas pergalės džiaugsmas, nes vokiečių vyriausybė neleido Lietuvai savarankiškai tvarkytis.

1944 m., rusams antrą kartą užplūstant Lietuvą, K. Kriaučiūnas ir jo žmona pasitraukė į Vokietiją, o vėliau pasiekė Angliją.

1963 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Providence, R.I. Sužinojęs, kad Worcesteryje įsteigta Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa, 1971 m. tapo jos nariu ir pasiliko ištikimas šauliškams idealams iki mirties. Nors gyveno 40 mylių nuo Worcesterio, K. Kriaučiūnas atvažiuodavo į kiekvieną susirinkimą, šventes, minėjimus.

1977 m., už jo nuopelnus Lietuvai ir Lietuvos šaulių sąjungai nepriklausomoje Lietuvoje ir tremtyje K. Kriaučiūnas buvo pakeltas kuopos garbės šauliu ir apdovanotas garbės šaulio ženklu.

1981 m. Providence, R.I. su žmona Sofija šventė jų vedbinio gyvenimo 50 m. jubiliejų, kuriame dalyvauti pakvietė ir Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopą.

1982 m. apdovanotas šaulių žvaigždės medaliu.

1987 m. metiniame Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos susirinkime LŠST Trakų rinktinės pirm. g.š. A. Zenkus apdovanojo K. Kriaučiūną šaulių žvaigždės ordinu, prisegęs ordiną, pasveikino pagirdamas, kad ne viena šventė, minėjimas nepraeina be g.š. K. Kriaučiūno. Pasidžiaugė, kad ir aukomis jis yra uoliausias kuopos rėmėjas.

Tai buvo paskutinis jo dalyvavimas šaulių susirinkime. Ligo varginamas, troško pamatyti brolio sūnų iš Lietuvos. Apie tai nuolat kalbėjo. Spalio 23 d. iš Lietuvos atvyko jo lauktas brolio sūnus. K. Kriaučiūno jėgos sustiprėjo, kalba pagerėjo, visą dieną kalbant su giminais iš Lietuvos, pareiškė net norą grįžti iš ligoninės į namus, bet po poros dienų iškeliauja į Amžinojo Tėvo namus.

Labai gražiai bendros idėjos broli pagerbė ir su juo atsiviskino Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa. Dalyvavo ir Martyno Jankaus kuopa iš Brocktono. Spalio 28 d. rytą visi šauliai atvyko į šermeninę, kurioje buvo pašarvotas a.a. K. Kriaučiūno kūnas. Pakaitomis budėjo garbės sargyboje. Atsisveikinimo žodį tarė LŠST Trakų rinktinės pirm. g.š. Algirdas Zenkus ir LŠST centro garbės šaulys inž. Juozas Stašaitis, skaitydamas ištraukias velionio atsiminimų iš laisvės kovų laikotarpio.

Už a.a. K. Kriaučiūno sielą šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje šv. Mišias aukojo kleb. I. Gedvila. Jis pasakė ir pamokslą, primindamas velionio meilę Dievui ir tėvynei Lietuvai, dėl kurios laisvės kovojo.

Mylėjo savo parapiją, rėmė aukomis ne tik ją, bet ir kitus lietuviškus vienuolynus. Kartu su kun. Gedvila šv. Mišias koncelebravo iš Putnam, Conn. atvykęs, Marijos Nekalto Prasišėdimo vienuolijos seselių kapelionas kun. dr. V. Cukuras (ankščiau buvęs šios parapijos klebonas) ir kun. prof. Jurgelaitis O.F. Šv. Mišių skaitinius skaitė LŠST centro garbės šaulys inž. J. Stašaitis ir Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos sekretorė J. Miliauskienė. Po pamaldų amžinam poilsiui nulydėtas ir Danguos Vartų kapinės East Providence, R.I. Kleb. kun. Gedvilai ir kun. prof. Juregelaičiui atlikus paskutines religines apeigas, sugiedojus „Viešpaties angelas“, „Marija, Marija“, LŠST centro garbės šaulys inž. J. Stašaitis ir Trakų rinktinės pirm. g.š. A. Zenkus nuėmė karstą gaubusią Lietuvos trispalvę vėliavą ir rinktinės pirmininkas įteikė ją velionio žmonai S. Kriaučiūnienėi. Laidotuvių apeigos baigtos Lietuvos himnu.

Atsiskyrimo valanda skaudi ir sunki visiems, ypač žmonai su kuria jiedu išgyveno 57 bendro gyvenimo metus. A.a. Kriaučiūnui, aktyviai dalyvavusiam

DRAUGAS, trečiadienis, 1988 m. lapkričio mėn. 16 d.

5

kovose atkuriant laisvą, nepriklausomą Lietuvą, meldžiame Viešpaties ramybės ir amžino poilsio svetingoje Amerikos žemėje.

J. M.

**STUTTGARTO
ORKESTRAS**
Stutgarto radijo simfoninis orkestras lapkričio 4 d. sėkmingai koncertavo Chicagos Orchestra Hall.

A.†A.

LEONARDUI ŠULCUI

mirus, reiškiamo užuojautą jo žmonai VALERIJAI, dukrai IRENAI BUDRIENEI, anūkam: AUDRAI, EDVARDUI, VIKTORUI, KRISTINAI RUSSELL ir jos šeimai, RŪTAI COPPETO ir jos vyrui VINCENZO bei visai likusiai giminei ir kartu liūdimė.

Olga ir Kazys Nastonai
Lilija ir Antanas Adomėnai

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

Lietuvos Meno Istorikui

A.†A.

Prof. PAULIUI GALAUNEI

Lietuvoje mirus, dukrą DALIĄ AUGŪNIENĘ ir jos šeimą giliai užjaučia ir drauge liūdi

Vytautas ir Irena Alantai
Stepas ir Stasė Smalinskai

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30 — 9:00 v. vakaro.

Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel: (312) 839-2511

Pradedant 1988 m. lapkričio 2 d., kas šeštadienį
8:40 iki 10 v.v.
per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM

Žemė L

„Nauja radijo laida šiuolaikiniam lietuviui“
lietuvių bei anglų kalbomis

Muzika - sveikata - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra

Labanaktis, vaikučiai

„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams“

8:30 v.v. iki 8:40 v.v.

Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

APLINK MUS

x Kun. Jonas Savukynas, MIC, rezidentas St. Mary parapijoje Plano, Ill., eidamas laikyti šv. Mišių pamatė, kad kaimyninis namas smarkiai rūksta. Jis tuojau bėgo gelbėti, jam padėjo vienas vyras ir moteris. Jis tuoj pašaukė gaisrininkus, kurie užgesino namą, bet motiną ir du vaikus, tuo metu dar miegančius, kun. Savukynas išgelbėjo iš gaisro. Motina yra ligoninėje Auroroje, vaikai ligoninėje Sandviche, iš kur buvo pervežti į Lojolos medicinos centrą. Gaisrininkai sako, kad be kun. J. Savukyno visi būtų gaisre nuo dūmų užtroškę. Tai plačiai aprašo Plano laikraštis „The Beacon-News“ lapkričio 8 d. laidoje.

x Joana Krutulienė, višioms gerai žinoma veikėja, sutiko vadovauti Jaunimo centro metinio pobūvio rengimo komitetui. Pobūvis rengiamas gruodžio 4 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Banketo metu vyks ir laimėjimų traukimas, visi prašomi laiku bilietų šakneles gražinti.

x „Lietuvos Ginkluotos Pajėgos 1918-1940 m.“ knyga, kurią išleido Vydūno Jaunimo fondas, bus galima įsigyti Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės 70 metų atkūrimo minėjimo lapkričio 20 d., sekmadienį, apie 12 val. Jaunimo centre. Minėjimo dalyvaus ir pats knygos autorius Vytenis Statkus.

x Raminta Lapšienė renka gražiausias obuolius iš obuolinių sodų pripildyti derliaus ragus (cornucopias) „Lapų sūkurio“ baliuje, kurį rengia Chicago aukštesnioji lietuviastinė mokykla.

x Illinois Lietuvių Gydytojų draugijos susirinkimas įvyks ši sekmadienį, lapkričio 20 d., 4 v. p.p. Jaunimo centro kaviniėje.

x Antro kaimo suaktyvini (25 m.) spektakliai įvyks Jaunimo centre šėštad., lapkričio 26 d. 7:30 v.v. ir sekmadienį, lapkričio 27 d. 3 v. p.p. Bilietai Vaznelių prekyboje, tel. 471-1424, 2501 W. 71 St.

x Greit parduodu vienos ir dviejų seimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 19-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šėštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 89th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šėštadieniais ir vakarais pagal susitarimą.

x Antanas Skirius, „Lietuvių Dienų“ leidėjas ir Vieniybės sąjūdžio atstovas, grįždamas iš Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimo Bostone, sustojo kelioms dienoms Chicagoje aplankyti savo žurnalo platintojus ir draugus. Ta proga aplankė „Draugo“ redakciją ir painformavo apie Los Angeles lietuvių veiklą ir „Lietuvių Dienų“ leidimą.

x Lituanistinių mokyklų mokiniams nemokami bilietai į premijuotą A. Kairio jubiliejinę dramą „Krikšto vanduo“, kurią stato Los Angeles Dramos sambūris gruodžio 10 ir 11 d. Jaunimo centre. Bilietai gaunami J. N. Vaznelių prekyboje. Pastatymą rengia Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas.

x Smuikininkė Linda Veleckytė, gyvenanti Orland Parke, ir pianistas dr. Saulius Cibas, gyvenęs Bostone, lapkričio 20 d. 3 val. p.p. koncertuos Jaunimo centro salėje. Visi kviečiami atsilankyti į rengiamą koncertą. Telefoniniai bilietų užsakymai priimami Margučio raštineje, tel. 312-476-2242.

x A.A. kun. Alfonso Lipniūno, mirusio išėjus iš nacių koncentracijos stovyklos, kūnas buvo palaidotas Putcke (ne Punske) ant Baltijos jūros kranto Pomeranijoje, Lenkijoje. Jo kūnas iš ten žadamas parvežti palaidoti į Lietuvą.

x Dr. Alicija Ruibienė pasakė kalbą Nainių šeimos šventėje — vedybinio gyvenimo 40 metų sukakties minėjime, kurį surengė jų dukros Laima Garbonkienė ir Rūta Sušinskienė.

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje pirmoji vaikų Komunija bus ateinanti sekmadienį, lapkričio 20 d., 12:15 val. dieną. Į iškilmes kviečiami ne tik vaikų tėvai, bet ir kiti parapičiai pasidžiaugti vaikučių švente.

x Sol. E. Rukštelys-Sundstrom, Forest Park, Ill., Bronius Aušrotas, Juno Beach, Fla., dr. Albert Gasis, Albuquerque, N.M., Tadas Bukaveckas, Chicago, Ill., H. P. Šapalai, Lemont, Ill., pratešdami dienraščio prenumeratą, atsiuntė po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Reikalinga kasininke krautuvėje ir padavėjos restorane. Skambinti „Nida Delicatessen“, 476-7675.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Slutų PATRIA, 2638 W. 71 St., turi didelį pasirinkimą įvairių dovanų. Esame vienintelė lietuviška parduotuvė, kurioje rasite video-audio magnetofonų, televizorių, siuvimo mašinų ir kitų namams reikalingų aparatų, kurie tinka naudoti Lietuvoje. Profesionalus patarnavimas; visos prekės patikrinamos ir pademonstruojamos prieš parduodant. Siunčiame ir į kitus miestus. Skambinti „collect“ 312-778-2100.

x LST Korp! Neo-Lithuania, Chicago padalinys, ruošiasi minėti 66 metų gyvavimo sukaktį šėštadienį, lapkričio 19 d., 7 val. vak. Liet. Tautiniuose namuose. Per šventę bus įteiktos spalvos naujai pakeltiems senjorams. Šokiams gros „Žaros“ orkestras. Visi kviečiami dalyvauti ir kartu su mumis atšvęsti šią šventę. Rezervacijoms skambinti Vitui Pliopliui tel. 776-1938.

x Leopoldas ir Marytė Kupcikevičiai, Marquette Parke esančio Talman Delikatessen parduotuvės savininkai, kasmet savo prekybos gimtadienio proga kava ir savo gaminius pavaidina krautuvės atsilankančius klientus ir draugus. Ši penktadienį ir šėštadienį, lapkričio 18 ir 19 dienomis, bus švenčiamas vienuoliktasis gimtadienis. Abu Kupcikevičiai yra veiklūs jūrinės skautijos nariai ir lietuviškos veiklos rėmėjai.

x Lapkričio 25 d. penktadienį, Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje poetas Kazys Bradūnas skaitys paskaitą „Egzištinės literatūros keliai ir aspektai“. Paskaitininkas pasakos, kaip diktatūrų ir okupacijų savarose beveik kiekviena raštinga tauta turėjo ar turi savo išeišvą literatūroje. Šių dienų lietuvių tremtinių literatūra yra tikras unikumas pasaulio literatūrų istorijoje, kai tėvynę vienu kartu paliko du trečdaliai tautos rašytojų. Ši literatūra įtakojo ir rašančius Lietuvoje, o jos vaisiai yra bendras tautos kamieno turtas. Pasakaitos pabaigoje bus recitalas. Po paskaitos vaisės. Visi, kurie domisi mūsų literatūros padėtimi, kviečiami dalyvauti.

x Šv. Kryžiaus ligoninėje trečiadienį, lapkričio 16 d. ir ketvirtadienį, lapkričio 17 d., nuo 8:30 iki 11:30 val. ryto bus tikrinama cukrinė liga — diabetas. Tyrimai yra nemokami.

x Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijos susirinkimas bus ateinanti penktadienį, lapkričio 18 d., 6:30 val. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

x Leonas ir Elenora Kačinskai, St. Petersburg Beach, Fla., Z. Lirgameris, Kenosha, Wis., V. Andriulionis, Rodney, Ont., Kanada, Gregor W. Radvenis, Los Angeles, Cal., Florence Weinrich, Our Lady of Peace Church, Darien, Ill., gražino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Visiems nuodėdus aciu.

x Algis Urbutis, Palos Hts., Ill., Antanas Sabalis, Rochester, N.Y., Anthony M. Miner, Westboro, Mass., Genė Klyvis, Phoenix, Az., G. Ivaškie, Monroe, Conn., V. Galiūnas, Eastersfield, Conn., Ona Jasas, Crown Point, Ind., Ona Jasys, Worcester, Mass., A. Dragunavičius, Great Falls, Va., P. Klimavičius, Worcester, Mass., pratešdami „Draugo“ prenumeratą, kiekvienas pridėjo po 10 dol. aukų. Aciu.

x Marija Rūbas, Cicero, Ill., Alfonsas Lukas, Dearborn, Mich., S. Druskis, Ont., Kanada, J. Budreika, St. Petersburg, Fla., J. Ramanauskas, Bridgewater, Mass., Marija Alkevičienė, Grand Rapids, Mich., A. Jančys, Palos Hills, Ill., Vladas Kuodys, So. Boston, Mass., Frank Sidzikauskas, Glendale, Cal., pratešė prenumeratą su 10 dol. auka. Labai aciu.

x Brighton Parko Lietuvių Namų savininkų draugija rengia 27-ą jubiliejinį balių, š.m. lapkričio 26 d., šėštadienį, 7 v.v. Šaulių salėje, 2417 W. 43rd St. Bus meninė programa, šalta šilta vakarienė, šokiams gros „Vyties“ orkestras. Informacijai rezervacijai skambinti V. Utrai 847-0864 arba A. Raštienai 778-3025.

x Marquette Parko Lietuvių Namų savininkų organizacijos mėnesinis narių susirinkimas įvyks lapkričio 18 d., penktadienį, 6:30 v.v. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Visi nariai prašomi gausiai dalyvauti. Po susirinkimo — kavutė.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Terynės ZVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Lietuvos medžiai.

Piešė Krista Augiūtė

LIETUVOS MEDŽIAI

Lietuvos miškuose auga daug spygliuočių ir lapuočių medžių. Daugiausiai yra spygliuočių medžių, kurie sudaro apie 75 procentus viso mūsų ploto. Uosis, kaip ir ąžuolas, yra didelis ir gražus medis. Uosis išauga iki 80-90 pėdų aukščio. Iš uosio medžio yra daromi muzikos instrumentai. Beržai yra branginami ir mėgstami Lietuvoje. Beržynėlių Lietuvoje ne tiek daug, jie auga pavieniui ir įsimais tarp kitų medžių. Per Sekmines lietuviai apkašo savo namų duris ir kambarius beržo šakomis. Pavasarį pragręžus berželį, iš jo kamieno teka skaidrios sultys — sula. Tai labai skanus, gaivinantis gerimas. Pakabini kokį puodelį ar asotelį, ir po kiek laiko jis jau pilnas. Beržas neauga taip ilgai, kaip ąžuolas. Jo mediena nėra tvirta, todėl statybai nevartojama. Lietuva yra miškų ir girių kraštas. Daugelis lietuvių poetų apdainavo Lietuvos miškų grožį.

Krista Augiūtė, 4 sk. K. Donelaičio lit. m-la.

DAINAVA — MŪSŲ ŽEMĖ

Dainava yra mūsų žemė, ir viskas, kas joje yra, priklauso mums, nes yra nupirkta už lietuvių uždirtus ir sutauptus pinigus. Daugiausia gerų žmonių aukos. Joje vyksta vasaros ir žiemos stovyklos, studijų dienos.

Dainava yra Michigano valstijoje, prisiglaudusi prie Manchesterio miestelio, važiuojant 94-tu greitkelio iš Chicago.

Dainavos gamta graži natūrali: žemi kalnai-kalneliai, apaugę medžiais ir krūmais, mėlynas dangus. Kai mano mama stovyklavo, ji dar turėjo gyventi palapinėje, o mes jau turime Baltuosius rūmus, gyvename barakuose, meldžiamės, dainuojame kryžių kalne (dabar jų yra net šeši!). Kūrename vakarais laužus, atliekame prie jo programas, Aplankome Kalantos paminklą, prisimenant jo auką už laisvą Lietuvą.

Negaliu nepaminti geradario Spyglio. Tai ežeras, gaivinantis mus šiltomis vasaros dienomis. Ypač šią vasarą, kuri buvo labai karšta. Spygliu, tu tik būt ten visada, nes man taip smagu plaukioti ir taškyltis tavo vandenelyje! Važiuoju su džiaugsmu ir ta

lietuvišką kampelį ir labai liūdina jį palikti. Sako, kad ten gyvena Dainavos dvasia, kuri kiekvieną ten buvusį traukte traukia grįžti ir vėl.

Išvažiuodama niekad nesakau sūdiev, o tik iki pasimatymo kitą vasarą. Taip lengviau ir geriau. Tu mano Lietuvą, nes aš kitą dar nebuvau.

Venesa Kašlionytė, Lituanistinė mokykla, Los Angeles Gramatikos klasė, 10 skyrius

LIETUVIŠKAS GYVENIMAS

Kai aš pagalvoju apie savo trumpą gyvenimą, mano lietuviybė man yra viena iš vertingiausių ir svarbiausių nuosavybių. Aš jaučiuosi laimingas, žinodamas, kad esu kilęs iš garbingo ir dvasiniai turtingo krašto.

Daugumas mano amerikiečių draugu neturi tokio kultūrinio pagrindo. Jie nežino savo krašto kalbos, o aš ne tik moku kalbėti lietuviškai, bet galiu draugauti su kitais lietuvišiais. Dalyvauju šokių šventėse ir kituose lietuviškuose renginiuose. Būdamas lietuvis, turiu progos susipažinti su kitais lietuvišiais iš kitų kraštų: Australijos ir Kanados. Taigi, svarbu, kad vaikai palaiko ryšius su savo tėvų gimtuoju kraštu.

Andrius Viskantas, Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-las mokins. („Žiburio spinduliai“).

LIETUVIŲ KALBOS KURSAI LIETUVOJE

(Pabaiga)

Grįžau vieną savaitę anksčiau. Nors turėjau didelių bėdų bei vargų, bet vis vien esu patenkinta, kad vykau į tuos kursus. Pamačiau daug idomiu vietų, susidraugavau ir susipažinau su įvairiais žmonėmis, daug ką sužinojau iš kursų, daug ką sužinojau iš žmonių apie gyvenimą Lietuvoje. Viskas buvo idomu ir naudinga.

Universitetas mus gražiai priėmė. Gyvenimo, mokymosi ir kelionių maršrutai buvo idomūs ir geri. Gavome po 100 rublių, už kuriuos reikėjo maitintis. Kas sunkiausia, kad atvykus pirmą kartą nežinau nei kur krautuvės, nei kur restoranai, jų suradimas užima daug laiko. Kas turi giminių ar gerų pažįstamų, tam tas nepatogumas mažai ką reiškia.

OI, SAULUTE, OI, MOČIUTE

Oi, saulute, oi, močiute, Kur tu pradingai? Kam šiaurinio vėjo galioj Mus tu palikai?

Nebematom spindulėlio Tavo malonaus, Vien tik debesys pilkieji Plaukia virš dangaus.

Vien tik šaltas šiaurės vėjas Laksto po laukus, Ir nuo medžių, ir nuo krūmų Plėsdamas lapus.

Plikas sodas nevilioja Jau daugiau akių, vien tik vėjas lapais žaidžia Sode tarp takų.

Ir laukuose, ir miškuose Liūdina ir nyku. Be saulutės, be močiutės Šiltų spindulių.

M. Merkevičius

GALVOSŪKIO NR. 14 ATSAKYMAS

1. Šiaurinė Amerika. 2. Australija. 3. Pietų Amerika. 4. Afrika. 5. Azija. 6. Europa. 7. Ledynų zona.

GALVOSŪKIO NR. 15 ATSAKYMAS

Vyras teisingai pasakė, kad tas berniukas nėra jo brolėnas, jis buvo jo sūnus.

GALVOSŪKIS NR. 31

Aš padangėje skraidau, Iš aukštai visus matau. Jei porą raidžių pridėsi, Dar vieną tašką uždėsi, Jau žemė bėgiojanti Mane regėsi.

Kas aš?

(5 taškai) Atsiuntė M. Merkevičius

GALVOSŪKIS NR. 32

PILKAS — LOVYS. Šiems žodžiams pakeiskite po vieną raidę. Kokius gyvulius gausite?

(5 tškai)

GALVOSŪKIS NR. 33

Esu mažas, įkyrus ir lakioju sparčiai. Jeigu raidę tik pridėsi — tilps į mane barščiai.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 34

(Žiūrėkite piešinį)

Sujunkite taškus, sužinosite kas yra tame prūdė.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 35

Sudarykite žodžių laiptelius. Visi žodžiai turi prasidėti raide „U“, ir kiekvienas sekantis žodis turi turėti vieną raidę daugiau, kaip prieš einantis. Iki 10 žodžių laipteliai vertinami 5 taškais, daugiau negu 10 žodžių — 10 taškų.

ATSILYGINO

Kartą Mark Twain nuėjo pas kaimyną pasiskolinti knygos: „Malonu jus matyti čia ir kad norite pasinaudoti mano knyga, — pasakė kaimynas. — Tačiau tą knygą galite skaityti tik mano namuose, tokia jau mano taisyklė.“

Neilgai trukus, kaimynas atėjo pas Marką pasiskolinti žolei pjauti mašinėlės: „Puiku, galite ją naudotis, bet mano tokia taisyklė, kad žolės pjaukama mašinėlė turi būti mano sklype ir tik čia naudojama.“

GALVOSŪKIO NR. 11 ATSAKYMAS

Agaras-aras.